

Līdzfinansē
Eiropas Savienība

Nacionālais
attīstības plāns

Valsts izglītības
satura centrs

4.2.3.1. pasākums “Skola-kopienā”

Eiropas Savienības kohēzijas politikas programmas 2021.- 2027. gadam 4.2.3. specifiskā atbalsta mērķa "Sekmēt to, lai – jo īpaši nelabvēlīgā situācijā esošām grupām – būtu vienlīdzīga piekļuve kvalitatīvai un iekļaujošai izglītībai un mācībām un iespēja to iegūt, sākot ar pirmsskolas izglītību un aprūpi un vispārējās izglītības un profesionālās izglītības un mācību gaitā līdz pat augstākajai izglītībai un pieaugušo izglītībai un mācībām, tostarp veicināt mācību mobilitāti visiem un atvieglot piekļūstamības iespējas personām ar invaliditāti" 4.2.3.1. pasākuma "Integrēta "skola-kopiena" sadarbības programma atstumtības riska mazināšanai izglītības iestādēs"

PAR PROJEKTA “SKOLA-KOPIENĀ” ĪSTENOŠANU

SIGITA UPMALE

VISC vadītāja vietniece, Mācību atbalsta un iekļaujošās izglītības departamenta direktore

MADARA SAKA

Projekta “Skola-kopiena vadītājas vietniece

PROJEKTA “SKOLA-KOPIENĀ” MĒRĶIS

Attīstīt integrētu **skolas-kopienas** jeb pašvaldības izglītības **ekosistēmas pieeju**, veicinot starpinstitūciju sadarbību un izglītojamā vecāku (personu, kas realizē aizgādību) iesaisti izglītības procesā, lai nodrošinātu koordinētu rīcību sociālās atstumtības un priekšlaicīgas mācību pārtraukšanas riska samazināšanai izglītojamiem un sekmētu vispārējās pamatizglītības un vidējās izglītības satura apguvi.

PROJEKTA “SKOLA-KOPIENĀ” MĒRĶGRUPA

- pašvaldību dibināto vispārējās izglītības iestāžu izglītojamie no 1. līdz 12. klasei;
- valsts un valsts augstskolu dibināto vispārējās izglītības iestāžu izglītojamie no 1. līdz 12. klasei;
- pašvaldību dibināto profesionālās izglītības iestāžu un vispārējās izglītības iestāžu, kuras īsteno profesionālās izglītības programmas, izglītojamie no 1. līdz 4. kursam;
- valsts un valsts augstskolu dibināto profesionālās izglītības iestāžu un vispārējās izglītības iestāžu, kuras īsteno profesionālās izglītības programmas, izglītojamie no 1. līdz 4. kursam.

SECINĀJUMI UN RISINĀJUMI PĒC PROJEKTA ĪSTENOŠANAS

- ➔ Starpinstitūciju sadarbība pašvaldībās, lielāka vecāku un sabiedrības iesaiste izglītības procesā, darbs ar sociālās atstumtības un priekšlaicīgas mācību pārtraukšanas riskiem un riska grupu sociālu iekļaušanu, t.sk. nodrošinot efektīvu darbu ar mazākumtautībām, reemigrantiem un imigrantu bērniem.
- ➔ Atbalsts izglītojamiem 1.-3. klases izglītības posmā lasītprasmes veicināšanai, lai vāja lasītprasme turpmākajos izglītības posmos nebūtu šķērslis sasniegumiem mācībās.
- ➔ Speciālistu atbalsts izglītojamam individuāli vai grupā (izvērtējot nepieciešamā atbalsta specifiku) efektīvākam resursu izmantojumam.
- ➔ Izglītojamo mentora mācību programmas īstenošana un mentora atbalsts izglītojamiem gan izglītības iestādēs, gan jauniešu centros, lai labāk sasniegtu izglītojamos, kuri kavē mācības un neapmeklē izglītības iestādi.
- ➔ Atbalsts izglītojamiem, kuri beidzot 9. klasi, nav ieguvuši atestātu, veicinot izglītības turpināšanu.

NORMATĪVAIS IETVARS

Izglītības likuma 1. pants:

161) pašvaldības izglītības ekosistēma – sistēma, kuru pašvaldība veido, lai nodrošinātu iedzīvotājiem nepieciešamās zināšanas, prasmes un attieksmes mūža garumā. Pašvaldība attīsta tās vadībā un pārraudzībā mērķtiecīgi strādājošu institūciju kopu, izglītības jomā sadarbojoties ar pašvaldības, privātajām un valsts izglītības iestādēm, darba devējiem, sociālajiem partneriem, nevalstiskajām organizācijām, citām pašvaldībām un to teritorijās esošām izglītības iestādēm, koordinējot izglītības īstenošanu visās izglītības programmās un pakāpēs.

IAP2027: (..)

“izglītības vai pētniecības procesi un pati iestāde ir būtiska daļa no plašākas vietēja mēroga ekosistēmas - kopienas - nevis izolēta un atsevišķi funkcionējoša vienība. Šāds integrēts skatījums veido pamatu efektīvākai vietējās sabiedrības resursu izmantošanai izglītības nolūkiem, kā arī izglītības iestādēs radīto

Ministru kabineta 2024.gada 16. jūlija noteikumi Nr. 483

Eiropas Savienības kohēzijas politikas programmas 2021.–2027. gadam 4.2.3. specifiskā atbalsta mērķa "Sekmēt to, lai – jo īpaši nelabvēlīgā situācijā esošām grupām – būtu vienlīdzīga piekļuve kvalitatīvai un iekļaujošai izglītībai un mācībām un iespēja to iegūt, sākot ar pirmsskolas izglītību un aprūpi un vispārējās izglītības un profesionālās izglītības un mācību gaitā līdz pat augstākajai izglītībai un pieaugušo izglītībai un mācībām, tostarp veicināt mācību mobilitāti visiem un atvieglot piekļūstamības iespējas personām ar invaliditāti" 4.2.3.1. pasākuma "Integrēta "skola-kopiena" sadarbības programma atstumtības riska mazināšanai izglītības iestādēs”

MĒRĶGRUPAS RAKSTUROJOŠIE JĒDZIENI

Priekšlaicīga mācību pārtraukšana (PMP) – ietver visas mācību pārtraukšanas formas pirms vidējās izglītības vai līdzvērtīgas profesionālās izglītības pabeigšanas.

PMP riski – apstākļi vidē vai izglītojamā personībā, kas traucē sekmīgu mācību procesu un var novest pie mācību pārtraukšanas. Tie var būt saistīti gan ar izglītojamā sociālo vidi un veselību, gan ar mācību vidi izglītības iestādē, gan ar izglītojamā ģimeni, gan ar viņa ekonomisko situāciju.

Sociālā atstumtība – raksturo situāciju, kurā cilvēkam vai cilvēku grupai tiek liegtas vai apgrūtinātas iespējas iegūt pietiekamus ienākumus, saņemt pakalpojumus un preces, kuras ir vitāli nepieciešamas pilnvērtīgai funkcionēšanai sabiedrībā. Sociālā atstumtība ir saistīta ar ierobežojumiem īstenot savas tiesības un izmantot iespējas, jo pastāv šķēršļi, kas to liedz, piem., vides nepieejamība, sabiedrības aizspriedumi, stigmatizācija, emocionālā un fiziskā vardarbība un citi.

MĒRĶA GRUPAS PAMATOJUMS - PMP UN SOCIĀLĀ ATSTUMTĪBA

2022. gadā Latvijā

6,7 % jauniešu vecumā no 18 līdz 24 gadiem priekšlaicīgi pārtrauc mācības

Pēc CSP [BĒRNI LATVIJĀ 2024 / CHILDREN IN LATVIA 2024 \(stat.gov.lv\)](#) datiem:

t. sk. – 9,3 % vīriešu un 4 % sieviešu

2023. gadā

pamatskolu beigušo 6.8 % jaunieši un 36.9 % vidusskolas beigušo neturpina tālāku izglītības ieguvu

5,7 % pilsētās
8,7 % lauku teritorijās

2023. gada ienākumu un dzīves apstākļu statistikas apsekojuma dati liecina, ka Latvijā 2022. gadā **nabadzības** vai **sociālās atstumtības** riskam bija pakļauti **20,3 % bērnu līdz 17 gadu vecumam**

2023. gadā

889 jeb 1.04 % 15-19 gadus veciem jauniešiem **nav izglītības** vai ir zemāka par sākumskolas izglītību

Pēc 2022. gada **PISA** pētījumā iegūtajiem punktiem matemātikas, lasītprasmes un dabaszinātņu pārbaudēs **10,6 % skolēnu uzrāda zemu novērtējumu visos trīs priekšmetos**

MĒRĶA GRUPAS PAMATOJUMS - LASĪTPRASME

Pēc Starptautiskās lasītprasmes novērtēšanas pētījuma (PIRLS)

2021. gadā Latvijas skolēni sasniedz:

- zemo līmeni (400) punkti - 94 %
- vidējo līmeni (475) punkti - 78 %
- augsto līmeni (550) punkti - 40 %
- augstāko līmeni (625) punkti - 8 %

Zemāko lasītprasmes līmeni nesasniedza 6 %, tātad aptuveni **katrs 17. Latvijas skolēns nesaprot, ko lasa**

PĒC VIIS DATIEM:

uz 01.09.2023. 1.-3. klasē pašvaldību dibinātajās
vispārizglītojošajās izglītībasiestādēs
62286 izglītojamie, no tiem 6 % = 3737

Uz 01.09.2024. 1.-3. klasē – 61646, no tiem 6 % = 3698

MĒRĶA GRUPAS PAMATOJUMS - ATKĀRTOTI MĀCĀS 9. KLASĒ

2022./2023. mācību gadā
9. klases centralizētos
eksāmenus (vienu vai vairākus)
nenokārtoja 881 skolēns
(unikālie kodi)

2023./2024. mācību gadā 9.klases CE
nenokārtoja 729 skolēns (unikālie kodi),
vienu - 632, divus - 86, trīs - 1

- matemātikā - 593
- latviešu valodā - 88
- svešvalodā - 156

Pēc VIIS datiem uz 01.09.2024. 9.klasē
atkārtoti mācās 696 izglītojamie:

- Vispārējā izglītībā - 674
 - klātienē - 391
 - neklātienē - 7
 - tālmācībā 276
- Profesionālajās izglītības iestādēs - 22

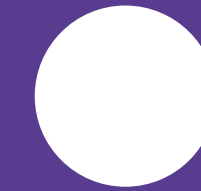
PASĀKUMA 4.2.3.1. FINANSĒJUMS, ĪSTENOŠANA

Pieejamais finansējums: 15 951 890 EUR
(t.sk. ESF+ – 13 559 106 EUR un
VB – 2 392 784 EUR)

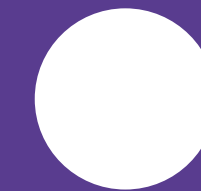
Plānotais maksimālais finansējums:
23 490 000 EUR
(t.sk. ESF+ – 19 966 500 EUR un
VB – 3 523 500 EUR)

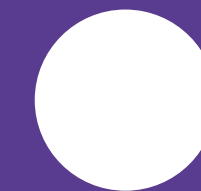
Atbildīgā iestāde pēc Eiropas Komisijas lēmuma par vidusposma pārskatu var ierosināt no 2026. gada 1. janvāra palielināt pasākumam pieejamo kopējo attiecināmo finansējumu līdz pasākumam plānotajam kopējā attiecināmā finansējuma apmēram
(Elastības finansējums 7538110 EUR)

Pasākuma īstenošana:
no 2024. gada 1. septembra līdz
2029. gada 31. augustam

Finansējuma saņēmējs:
Valsts izglītības satura centrs

Sadarbības partneri:

- pašvaldības
- valsts un valsts augstskolu dibinātas profesionālās izglītības iestādes
- valsts un valsts augstskolu dibinātas vispārējās izglītības iestādes

PASĀKUMA 4.2.3.1. “SKOLA-KOPIENĀ” AKTIVITĀTES

Darbība	Apakšdarbība	Īstenošanas laiks	Rezultāts
Atbalsts starpresoru sadarbības stiprināšanai	Rekomendāciju izstrāde starpresoru sadarbības stiprināšanai nacionālā līmenī sociālās atstumtības un priekšlaicīgas mācību pārtraukšanas riska mazināšanai izglītojamiem	līdz 31.12.2025.	1 rekomendācija
	Sadarbības īstenošanas un informācijas apmaiņas procedūru aprakstu pilnveide pašvaldības un izglītības iestādes līmenī dažādām situācijām, tai skaitā vardarbības gadījumu risināšanai:		
	mācības pēc procedūras izstrādes par to ieviešanu skolām	01.09.2025. - 01.04.2026 01.09.2027. - 31.05.2028.	55 darbnīcas
	mācības pēc procedūras izstrādes par to ieviešanu pašvaldībām	01.02.2026. - 31.12.2028.	35 darbnīcas
	konsultācija katras pašvaldības komandai pēc mācībām	01.04.2026.- 31.03.2028.	126 konsultācijas
	pieredzes apmaiņas pasākumu un darbnīcu organizēšana	01.07.2026. - 30.06.2028.	16 darbnīcas

PASĀKUMA 4.2.3.1. “SKOLA-KOPIENĀ” AKTIVITĀTES

Darbība	Apakšdarbība	Īstenošanas laiks	Rezultāts
Grupu supervīziju īstenošana pedagogiem, atbalsta personālam, sociālajiem darbiniekiem, izglītojamo mentoriem		01.09.2025. - 30.06.2027.	1176 grupas
Izglītojamo mentora mācību programmas izstrāde un īstenošana	Mentoru programmas izstrāde	līdz 31.05.2025.	1 programma
	Mentoru programmas dalībnieku atlase	līdz 01.06.2025	5 reģionālās grupas
	Mentora programmas dalībnieku apmācības	01.06.2025. - 31.12.2025. 01.05.2027 - 01.09.2027	līdz 200 dalībniekiem, 2 kārtas
Mērķsadarbības un izglītojošu pasākumu īstenošana	Konferences	katru gadu viena, uzsākšanas gadā 2	6 konferences
	Vadlīniju izstrāde vecāku mērķtiecīgai iesaistei bērnu atbalstam	01.06.2026. - 01.03.2027.	1 vadlīnijas
	Ideju domnīcas reģionos - projektu īstenošana	01.09.2025. - 31.05.2028.	10 darbnīcas
Komunikācijas pasākumi	Sociālās un informatīvās kampaņas	katru gadu viena	5 kampaņas
	Stratēģiska komunikācija par izglītības iestāžu partnerībām	katru gadu viena	4 kampaņas

PASĀKUMA 4.2.3.1. “SKOLA-KOPIENĀ” AKTIVITĀTES

Darbība	Apakšdarbība	Īstenošanas laiks	Rezultāts	Finansējums, EUR
<p>Individualizēta atbalsta sniegšana izglītojamiem saskaņā ar individuālu plānu</p> <p>Kopējais finansējums IAP īstenošanai EUR 4 680 000</p>	Pedagoga atbalsts izglītojamiem grupās lasītprasmes veicināšanai 1.-3. klasē	01.02.2025 – 31.05.2026.	3698	1 092964.32
	Pedagoga konsultācijas mācību priekšmetos un atbalsta pasākumu īstenošana izglītojamiem, kuri par vispārējās pamatizglītības programmas apguvi ir saņēmuši tikai liecību un atkārtoti mācās 9. klasē vai ir uzņemti profesionālās izglītības iestādē	01.02.2025 – 31.05.2026.	596	860418.72
	Izglītības psihologa, sociālā pedagoga, pedagoga palīga, speciālā pedagoga, pedagoga karjeras konsultanta, bibliotekāra, skolotāja logopēda, surdotulka, ergoterapeita atbalsts pēc nepieciešamības mērķa grupas izglītojamiem, kuriem ir konstatēts sociālās atstumtības vai iepriekšlaicīgas mācību pārtraukšanas risks, kā arī izglītojamiem, kuri par vispārējās pamatizglītības programmas apguvi ir saņēmuši tikai liecību un atkārtoti mācās 9. klasē vai ir uzņemti profesionālās izglītības iestādē	01.02.2025 – 31.05.2026.	9956	1652181.12
	Izglītojamo mentora, individuāls atbalsts izglītojamiem no 13 gadu vecuma, kuriem ir konstatēts sociālās atstumtības vai iepriekšlaicīgas mācību pārtraukšanas risks, kā arī izglītojamiem, kuri par vispārējās pamatizglītības programmas apguvi ir saņēmuši tikai liecību un atkārtoti mācās 9. klasē vai ir uzņemti profesionālās izglītības iestādē	01.02.2026. – 31.05.2027.	696	1073066.4

PASĀKUMA 4.2.3.1. “SKOLA-KOPIENĀ” AKTIVITĀTES

Darbība	Apakšdarbība	Īstenošanas laiks	Rezultāts	Finansējums, EUR
Iniciatīvu projektu un partnerības projektu īstenošana, tostarp nodrošinot darbu ar reemigrantiem, imigrantiem un mazākumtautībām	skolas – kopienas iniciatīvu projektu īstenošana	01.09.2025. - 31.12.2028.	300 projekti	2 100 000
	izglītības iestāžu partnerības projektu īstenošana	01.09.2025. - 31.12.2027.	200 projekti	1 000 000
Mērķsadarbības un izglītojoši pasākumi vecākiem (personām, kas realizē aizgādību), kā arī lasītprasmes veicināšanas pasākumi		01.09.2025. - 31.05.2029.	551 pasākums	600 000

SADARBĪBAS PARTNERA IESAISTE PROJEKTA ĪSTENOŠANĀ

Sadarbības partneris (**pašvaldība**) ir izstrādājis priekšlaicīgas mācību pārtraukšanas prevencijas sistēmas un ieviešanas plānu un/vai sadarbības partneris (**izglītības iestāde**) ir apzinājis un raksturojis esošo situāciju attiecībā uz priekšlaicīgu mācību pārtraukšanu izglītības iestādē:

- izglītojamo skaits, kuri par vispārējās pamatizglītības programmas apguvi ir saņēmuši tikai liecību un atkārtoti mācās 9. klasē vai ir uzņemti profesionālās izglītības iestādē;
- mazākumtautību izglītojamo skaits;
- imigrantu un reemigrantu izglītojamo skaits;
- izglītojamo skaits 1.-3. klasē ar zemu lasītprasmi;
- sociālās atstumtības riskam pakļauto izglītojamo skaits;
- PMP riskam pakļauto izglītojamo skaits iestādē (mācību darba riski; sociālās vides un veselības riski, ar ģimeni saistītie riski, ekonomiskie riski).

Sadarbības partnerim sadarbības līguma slēgšanas brīdī saskaņā ar Valsts ieņēmumu dienesta administrēto nodokļu (nodevu) parādnieku datubāzē pieejamo informāciju **nav nodokļu parādu**, kas kopsummā pārsniedz 150 EUR

**SOCIĀLĀS
ATSTUMTĪBAS
JĒDZIENS
PROJEKTA
KONTEKSTĀ**

LIESMA OSE
projekta eksperte

SOCIĀLĀS ATSTUMTĪBAS MOMENTUZNĒMUMS

Artūram ir 13 gadi. Viņš dzīvo aizbildņa - mātes brāļa Tāļa ģimenē. Tāļa un Stellas ģimenē ir seši par Artūru jaunāki bērni vecumā no 1 līdz 12 gadiem.

Artūra māte ir mirusi pirms 6 gadiem, bet tēvam atņemtas aizgādības tiesības pirms 10 gadiem.

Aizbildņi puisi raksturo kā izpalīdzīgu, bet impulsīvu.

Viņš bieži melojot, vainojot citus, kaujas ar aizbildņu bērniem, aizmirstot izpildīt savu mājas pienākumu – iznest miskasti. Arī nemācās.

Skolas sociālais pedagogs uzskata, ka Artūram ir pazemināts pašvērtējums, viņš nespējot pastāstīt neko labu par sevi un savu ģimeni.

Sociālo zinību stundā, jautāts par dzīves mērķi, uzrakstījis “pakārties ar kedu pāri zobos”.

SOCIĀLĀS IEKĻĀUŠANAS DARBS: NO RISKU IZPRATNES UZ ATBALSTA PLĀNOŠANU

- Kas jāņem vērā, izvēloties atbalsta metodes darbā ar Artūru?
- Kā veidot uzticēšanos?
- Kādi palīdzošie profesionāļi var nākt talkā?
- Kā novērtēsiet, vai darbs bijis jēgpilns un palīdzošs?
- Kas par to liecinās?
- Iedomājieties, ka Artūram ir tikai 10 gadu, un tas, kas noticis pēdējo 3 gadu laikā, vēl nav noticis. Bet zēns ir sevī noslēdzies pēc mātes nāves, un ir kauslīgs. Ko jūs darītu, lai Artūrs atgūtu bērniību, dzīvesprieku un arī prieku mācīties, un iemācītos draudzēties?

SOCIĀLĀ IEKĻAUŠANA

SOCIĀLĀ IEKĻAUŠANA

Pasākumu kopums, lai cilvēkiem, kuri atrodas neizdevīgā sociālā situācijā, uzlabotu līdzdalību sabiedrībā. Sociālo iekļaušanu īsteno, palielinot viņu rīcībspēju un paaugstinot cieņu, uzlabojot pieeju resursiem un paplašinot iespējas līdzdalībai sabiedrībā.

SOCIĀLĀS IEKĻAUŠANAS MĒRĶIS

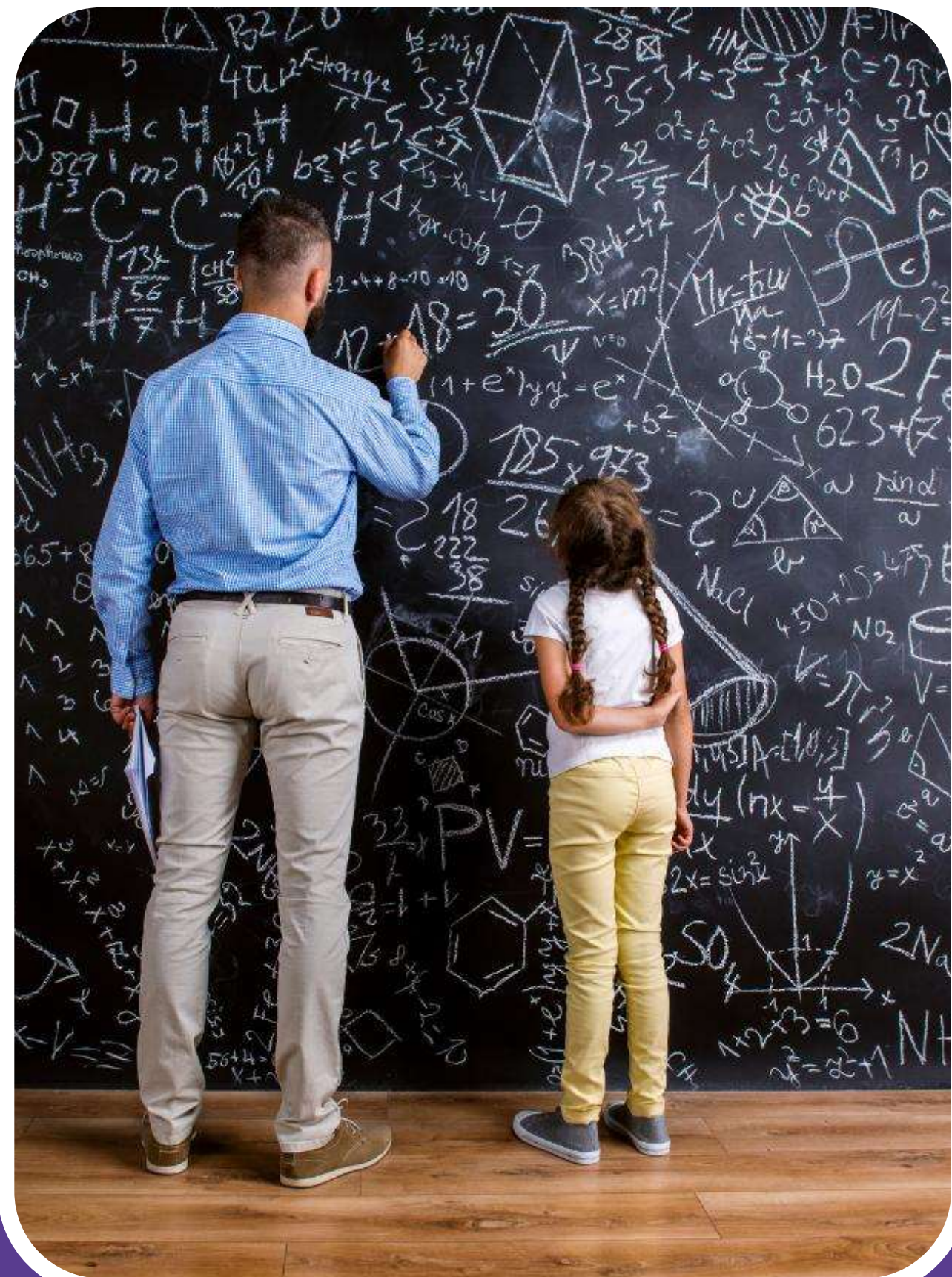

Nodrošināt nabadzības un sociālās atstumtības riskam pakļautajām personām iespējas, pakalpojumus un resursus, kas nepieciešami pilnvērtīgai līdzdalībai sabiedrības ekonomiskajā, sociālajā un kultūras dzīvē, uzlabotu dzīves līmeni un labklājību, kā arī radītu lielākas līdzdalības iespējas lēmumu pieņemšanā.

ATSLĒGVĀRDS - SADARBĪBA

Nepieciešamas
starpdisciplināras/starpnozaru atbildes
uz pirmajām riska pazīmēm, kuras
visbiežāk ir izglītojamā ievainojamības
indikatoru un jārisina sociālās
labklājības, izglītības u.c nozaru un
iestāžu sadarbības ietvaros

**STARPINSTITUCIONĀLĀ
SADARBĪBA
un vardarbības mazināšana**

IVANS JĀNIS MIHAILOVS
projekta eksperts

NACIONĀLAIS ATTĪSTĪBAS PLĀNS 2021 – 2027

Izglītības iestādēs nepieciešama **fiziski un emocionāli droša un atbalstoša vide**, kā arī katra bērna mācīšanos un izaugsmi atbalstoša sistēma un nosacījumi, tai skaitā bērnu un jauniešu ar speciālām vajadzībām iekļaušana, atbalsts sociālekonomiskajiem riskiem pakļautajiem bērniem un jauniešiem un **emocionālās un fiziskās vardarbības izskaušana**

INFORMATĪVAIS ZIŅOJUMS PAR EMOCIONĀLĀS UN FIZISKĀS VARDARBĪBAS IZSKAUŠANU UN NEPIEĻAUŠANU IZGLĪTĪBAS IESTĀDĒ (2024. GADA AUGUSTS)

PROBLĒMJAUTĀJUMI

- 1 • Prevencija
- 2 • Vardarbības identificēšana/atpazīšana
- 3 • Starpinstitūciju sadarbība un atbalsts

Līdz šim – lielākoties fragmentāras iniciatīvas un projekti.

Atbalsta pasākumi nereti ir saturiski specializēti, fokusēti uz kādu konkrētu vardarbības veidu vai aspektu

LAI VEIKSMĪGI MAZINĀTU FIZISKO UN EMOCIONĀLO VARDARBĪBU IZGLĪTĪBAS IESTĀDĒ, NEPIECIEŠAMS:

PREVENCIJA

pasākumi un aktivitātes, kas vērsti uz vardarbības nepieļaušanu un novēršanu, drošu un cieņpilnu savstarpējo attiecību veidošanu

ATKLĀŠANA

pasākumi un aktivitātes, kas palīdz atpazīt situācijas, kurās bērnam nepieciešama palīdzība, ātra / tūlītēja rīcība

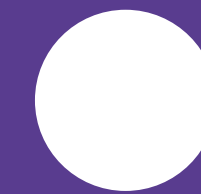
PROBLĒMU RISINĀŠANA

pasākumi un aktivitātes, kas palīdz risināt atklātās problēmsituācijas, atbalstīt iesaistītās puses un mazināt / novērst sekas

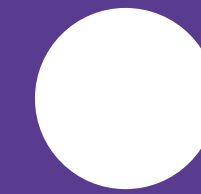
Darbs ar pāridarītāju, upuri un vērotājiem, iesaistot visas puses – izglītojamos, skolas vadību, skolas personālu, vecākus, dibinātāju un kopienu (sabiedrību)

PAMATPIEEJA VARDARBĪBAS novēršanai un mazināšanai

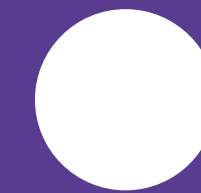
- Prevencija
- Pamanīt, atpazīt un **nekavējoties** reaģēt
- Starpinstitucionālā sadarbība un atbalsts (visām iesaistītājām pusēm – upuris, pāridarītājs, vērotāji)

Ikvienam ir tiesības uz kvalitatīvu un iekļaujošu izglītību!

Vardarbība netiek tolerēta!

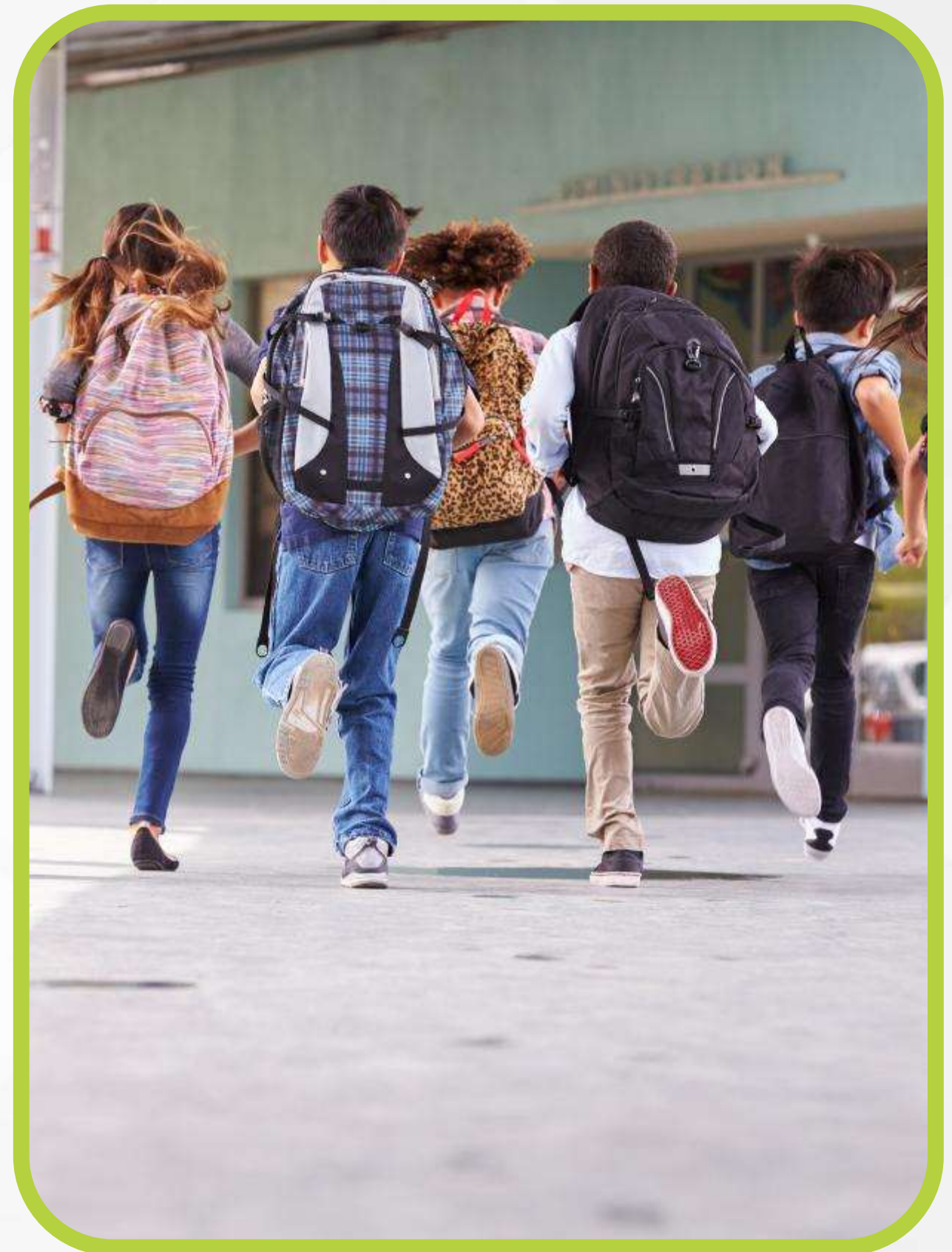

Vardarbības novēršana un mazināšana ir visu iesaistīto prioritāte!

PRIORITĀTES

Saskaņota pedagoģiska darbība – izglītības iestāde īsteno **kopīgu** savai misijai, izvirzītajiem mērķiem un uzdevumiem atbilstošu pedagoģisko **pieeju**, veicina pārmaiņas izglītības iestādes mērogā un veido kopīgu redzējumu par mācību un audzināšanas procesu.

Sadarbība visos līmeņos, iekļaujot izglītības iestādes vadību, pedagogus, izglītojamos, viņu vecākus, vietējo sabiedrību, pašvaldību, izglītības politikas veidotājus un dažādu profesiju pārstāvjus, ir galvenais līdzeklis un mehānisms **izglītības ekosistēmas** īstenošanai.

STARPINSTITUCIONĀLĀ SADARBĪBA

Starpinstitucionālas un starpprofesionālas sadarbības galvenais mērķis - **efektīva palīdzība** bērnam un viņa ģimenei.

Starpinstitucionālas un starpprofesionālas sadarbības galvenais uzdevums ir strādāt, lai **pārtrauktu vardarbību pret bērnu**, kā arī pārliecinātos par to, ka bērns saņem nepieciešamo aprūpi un atbalstu un palīdzību.

SADARBĪBAS PAMATASPEKTI

- Speciālisti **zina viens otra pienākumus** un var tieši **apmainīties ar informāciju**, organizēt sanāksmes utt.
- Savlaicīga plānošana, (sa)darbība un kontrole;
- Lēmumpieņemšanas procesā maksimāli iespējami tiek vērtēti dažādi aspekti
- Sadarbības rezultātu novērtēšana, tostarp atgriezeniskā saite
- Būtiski, ka **skola nav viena**, risinot izglītojamo problēmjaucējumus

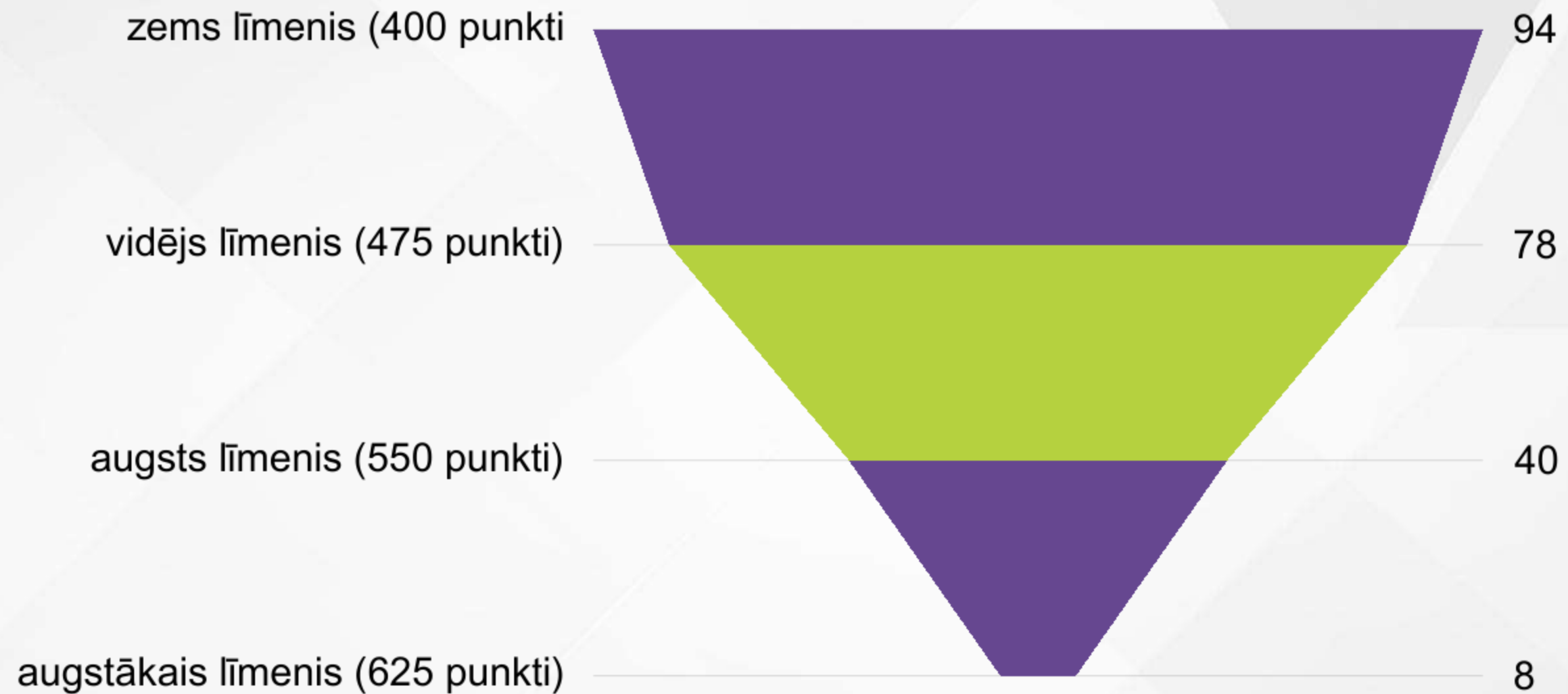
LASĪTPRASMES VEICINĀŠANA PROJEKTA KONTEKSTĀ

MĀRA LIEPNIECE
projekta eksperte

LASĪTPRASMES NOZĪME

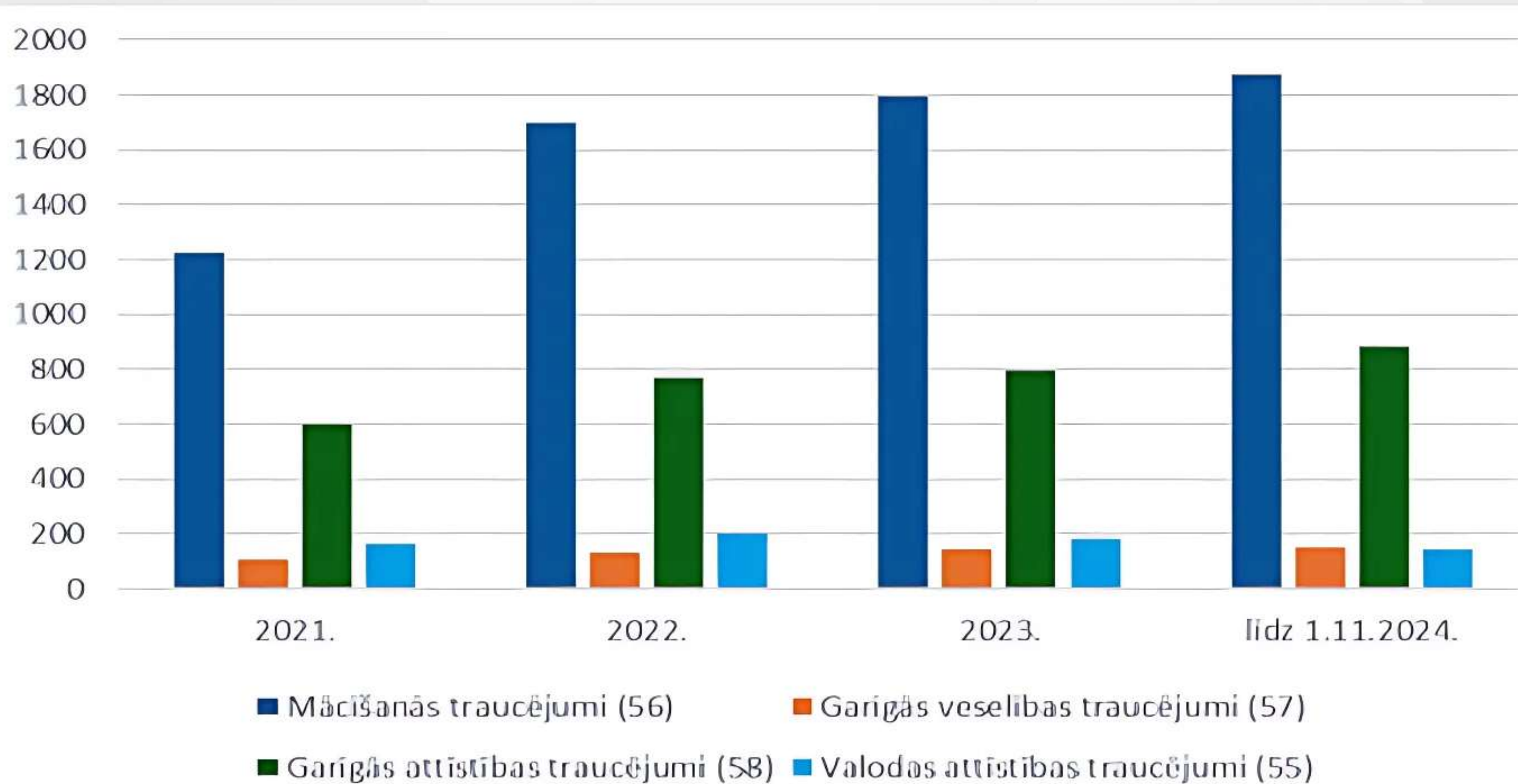
- Lasītprasmes apguvei un veicināšanai ir liela loma **bērna personības** un attieksmju veidošanā
- Lasītprasme **ietekmē** pārējās **valodas darbības**, īpaši runāšanu un rakstīšanu
- Veido nepieciešamo pamatu sekmīgai visu **mācību priekšmetu apguvei**
- Palīdz attīstīt jaunas intereses, paplašina redzesloku, kā arī **uzlabo komunikācijas prasmes**
- Neprasme lasīt **tekoši un ar izpratni** rada grūtības gan mācībās, gan jaunu prasmju apgūšanā

STARPTAUTISKAIS LASĪTPRASMES NOVĒRTĒŠANAS PĒTĪJUMS (PIRLS) 2021.GADĀ

- ➔ Zemāko lasītprasmes līmeni nesasniedza 6%
- ➔ Katrs 17. Latvijas skolēns nesaprot, ko lasa

IZSNIEGTO ATZINUMU SKAITS PAMATIZGLĪTĪBAS POSMĀ

PEDAGOGA LOMA

- ➔ Sākumskolas periodā tiek veidots pamats tekošai lasīšanai un teksta izpratnei
- ➔ Svarīgi ņemt vērā katra bērna vecumposma pazīmes, kā arī vispārējo spēju līmeni
- ➔ Pedagogam jāizmanto **daudzveidīgas metodes**, lai veicinātu lasītprasmes apguves motivāciju
- ➔ Svarīgi, lai lasītprasmes attīstīšana un lasīšana konsekventi notiktu **kā skolā, tā mājās**

PEDAGOGA LOMA

- ➔ Uzsvars uz skolēnu **vēlmi** mācīties lasīt, nevis kritiski izvērtēt skolēna sasniegumus lasīšanā un lasītprasmē
- ➔ Pedagogam ir jāieliek "**pareizā**" **grāmata** skolēna rokās
- ➔ Jāizmanto piemērotas un dažādas pedagoģiskās stratēģijas un tehnoloģijas, lai veicinātu interesi lasīt
- ➔ Skolēns spēj precīzi izlasīt vārdu un teikumu, ir izpratis tā jēgu un nozīmi
- ➔ Lasītprasmei ir divas būtiskas daļas:

lasīšanas tehnika

lasītā izpratne

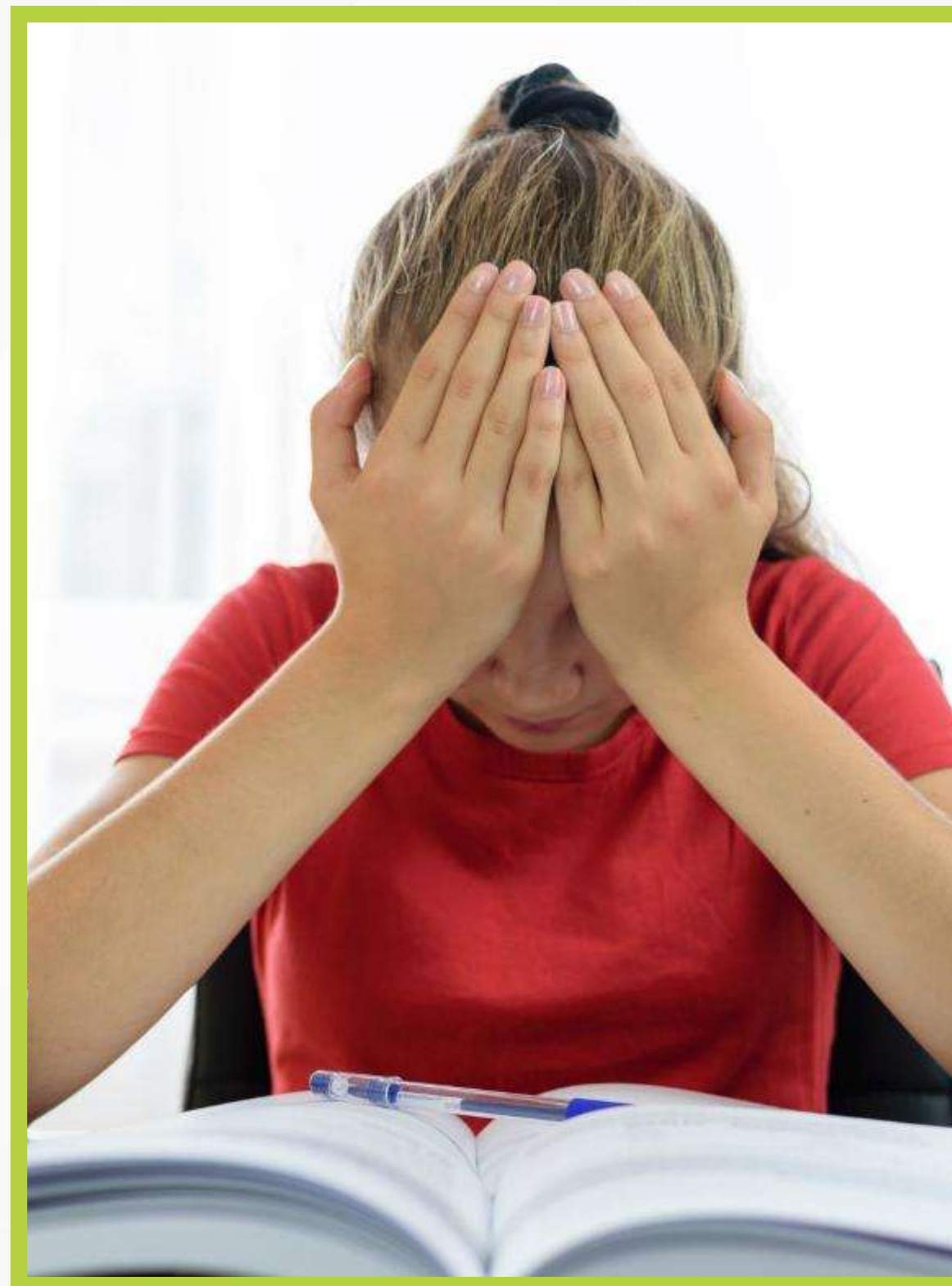
LASĪTPRASMES KOMPONENTES

- ➔ Fonēmu apzināšanās (vārdu skaņu sadzirdēšana un izmantošana)
- ➔ Alfabētiskais princips, pamata fonika un vārdu dekodēšana
- ➔ Precīza un raita saistītā teksta lasīšana (paplašinātā fonika)
- ➔ Lasītā izpratne
- ➔ Vārdu krājums un valodas prasmes (pareiza vārdu izpratne un lietošana)

LASĪTPRASMES IZVĒRTĒŠANA

**Būtiski
konstatēt
lasītprasmes
līmeni**

ATBALSTA NODROŠINĀŠANA IZGLĪTOJAMIEM AR LASĪŠANAS GRŪTĪBĀM

- ➔ Atbalsts ikdienas stundu laikā
- ➔ Organizētas, regulāras nodarbības lasītprasmes veicināšanai
- ➔ Citu speciālistu piesaiste
- ➔ Regulāra lasītprasmes izvērtēšana dinamikā
- ➔ **Vecāku iesaistīšana** agrīnās lasītprasmes attīstīšanā

ATBALSTA NODARBĪBU ORGANIZĒŠANA GRUPĀM

- ➔ Pēc lasītprasmes grūtību pazīmēm
- ➔ Ņemot vērā skolēna attīstības līmeni

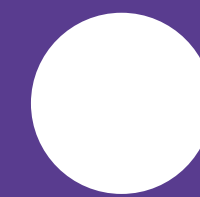
kognitīvās prasmes

sociālās prasmes

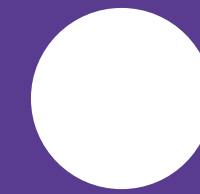

INDIVIDUĀLĀS LASĪTPRASMES NODARBĪBAS

Individuālās
lasītprasmes
nodarbības var
nodrošināt tikai
speciālais
pedagogs vai
logopēds

Ir pedagoģiski
medicīniskās
komisijas atzinums

Ir speciālistu
atzinums, kurā
ieteiktas
individuālās
lasītprasmes
nodarbības

LASĪTPRASMES VEICINĀŠANAS MATERIĀLI

Šie materiāli brīvi pieejami ikvienam interesentam Skola2030 digitālajā mācību resursu krātuvē:

<https://mape.gov.lv/catalog/materials/481E1B76-AB0E-470D-84B6-5D901C98293F/view>

[Lasītprasmē – Atbalsts izcilībai \(atbalstsizcilibai.lv\)](#)
[Vienaudžu mācīšanās pēctecīgai lasītprasmes veicināšanai pamatskolas pirmajā posmā – Atbalsts izcilībai \(atbalstsizcilibai.lv\)](#)

PROJEKTA ATBALSTA PASĀKUMI

ANDREJS LUKINS

projekta eksperts

PROJEKTA ATBALSTA PASĀKUMI

Atbalsts
lasītprasmes
veicināšanai

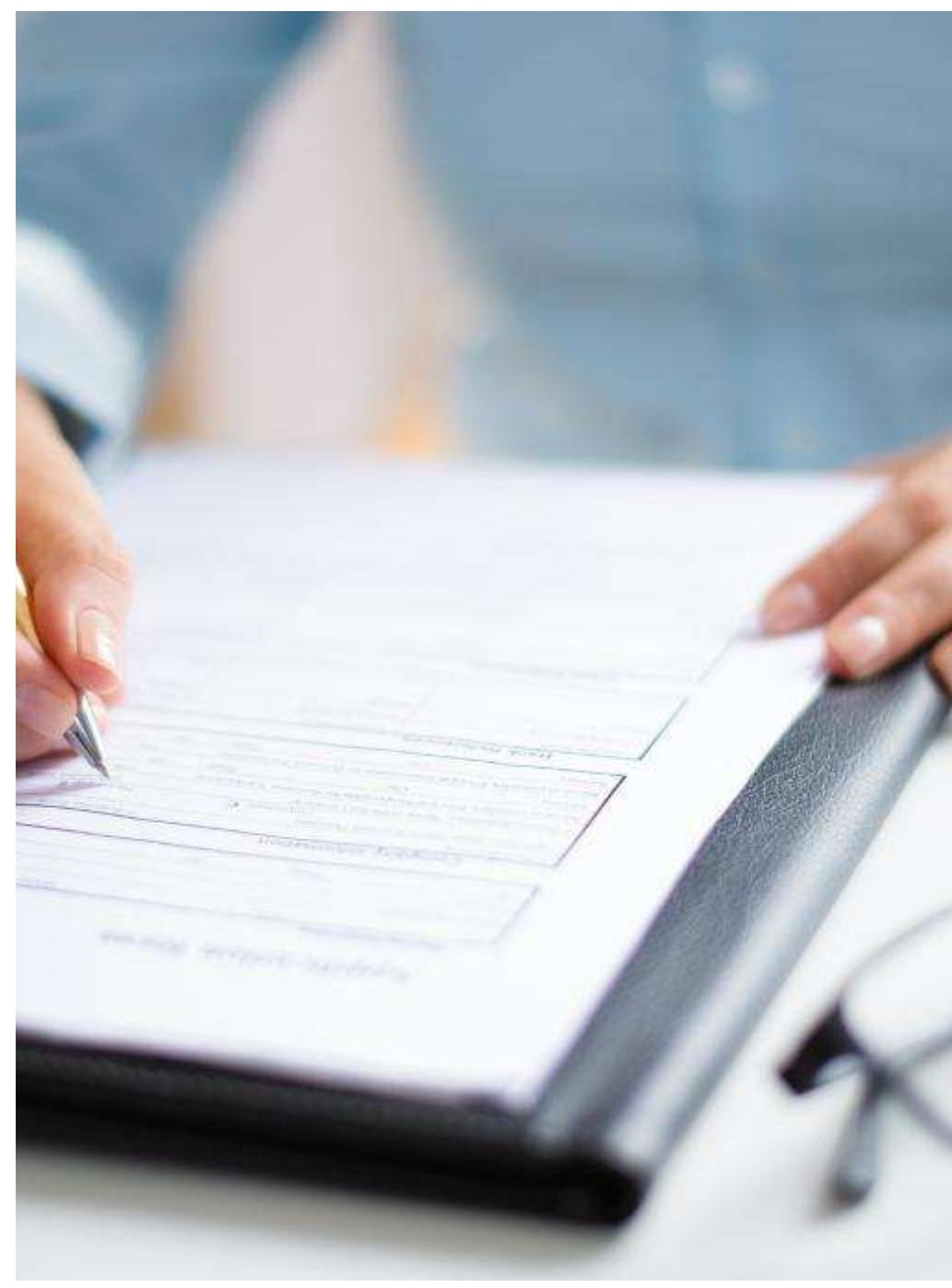
Pedagoga
konsultācijas mācību
priekšmetos
(ārpusstundu
atbalsts)

Konsultatīvais
atbalsts
(ārpusstundu
atbalsts)

Mentora individuāls
atbalsts
(ārpusstundu
atbalsts,
tiks īstenots no
01.01.2026.)

INDIVIDUĀLAIS ATBALSTA PLĀNS (IAP)

- Mācību priekšmeta konsultācijas tiek nodrošinātas individuāli vai grupā.
- IAP tiek izstrādāts vienam semestrim.

Individuālais atbalsta plāns iekļauj:

- datus par izglītojamo
- informāciju par riskiem
- atbalsta pasākumus un stundu skaitu
- atbalsta sniedzēju

I MODULIS (ATBALSTS PRIEKŠLAICĪGAI MĀCĪBU PĀRTRAUKŠANAS RISKĀ MAZINĀŠANAI)

Mērķauditorija: izglītojamie, kuri par vispārējās pamatizglītības programmas apguvi ir saņēmuši tikai liecību un atkārtoti mācās 9. klasē vai ir uzņemti profesionālās izglītības iestādē

Atbalsts:

- pedagoga konsultācijas mācību priekšmetos - nodrošina mācību priekšmetu skolotājs
- konsultatīvais atbalsts: izglītības un skolu psihologs, sociālais pedagogs, pedagoga palīgs, speciālais pedagogs, pedagogs karjeras konsultants, bibliotekārs, skolotājs logopēds, surdotulks, ergoterapeits
- mentora individuāls atbalsts

II MODULIS (ATBALSTS SOCIĀLĀS ATSTUMTĪBAS RISKĀ MAZINĀŠANAI)

Mērķauditorija:

imigranti,
reemigranti,
mazākumtautību izglītojamie,
izglītojamie ar speciālajām
vajadzībām u.c.

Atbalsta pasākumi:

- konsultatīvais atbalsts
- mentora individuāls atbalsts

Atbalsta personāls:

izglītības un skolu psihologs,
sociālais pedagogs, pedagoga palīgs,
speciālais pedagogs, pedagogs karjeras
konsultants, bibliotekārs, skolotājs logopēds,
surdotulks, ergoterapeits

III MODULIS (ATBALSTS LASĪTPRASMES VEICINĀŠANAI)

Mērķauditorija:

1.-3. klases izglītojamie
(1. klašu izglītojamiem -
no 2. semestra)

Atbalsta pasākumi:

grupu nodarbības vai
individuālās nodarbības

Atbalstu nodrošina:

- grupu nodarbībās: pedagogs, pedagoga palīgs, bibliotekārs, speciālais pedagogs,
- individuālās nodarbības: skolotājs, logopēds, speciālais pedagogs.

MENTORA INDIVIDUĀLS ATBALSTS

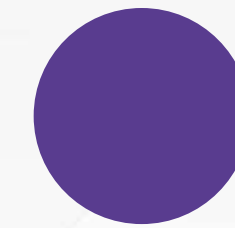
Izglītojamiem no 13 gadu vecuma,
kuriem ir konstatēts sociālās atstumtības
vai priekšlaicīgas mācību pārtraukšanas risks

Mentora individuāls atbalsts saņemams pēc IAP
izstrādes, nosakot sasniedzamos rezultātus
jaunieša personības izaugsmei, motivācijas
paaugstināšanai gan uzlabot mācību sasniegumus,
gan karjeras izaugsmes iespējas

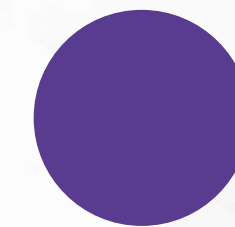
SUPERVĪZIJA

Supervīzija ir process, kura ietvaros supervizors un supervizējamais iedziļinās konkrētā ar profesionālo jomu saistītā situācijā un veic tās analīzi

Mērķis:

pilnveidot profesionālo kompetenci, paaugstināt profesionālo pašefektivitāti, veicināt prasmi apzināties savus resursus, lai nepieļautu profesionālu izdegšanu

Mērķgrupa:

Pašvaldību institūciju un izglītības iestāžu speciālisti

CITI ATBALSTA PASĀKUMI

**IZGLĪTĪBAS IESTĀŽU
PARTNERĪBAS
PROJEKTI**

**SKOLA KOPIENĀ
INICIATĪVU
PROJEKTI**

PARTNERĪBAS PROJEKTI

Mērķis - plānot un īstenot aktivitātes pārejā uz mācībām latviešu valodā.

Projekta iesniedzēji un īstenotāji ir **izglītības iestādes**. Partnerībās piedalās sākumskolas, pamatskolas un vidusskolas, kurās līdz 2023./2024. m. g. tika realizētas mazākumtautību izglītības programmas, un latviešu mācībvalodas pamatskolas un vidusskolas, kā arī skolas, kurās liels īpatsvars ar mazākumtautību izglītojamajiem.

INICIATĪVU PROJEKTI

Iniciatīvu projekti tiek organizēti, lai veicinātu izglītības iestāžu sadarbību ar vietējo kopienu, paplašinot ārpus formālās izglītības (tai skaitā – interešu izglītības) piedāvājumu izglītības iestādē, veicinot pilsonisko līdzdalību, nodrošinot darbu ar reemigrantiem, imigrantiem un mazākumtautībām, iesaistot vecākus, ģimenes, citus sabiedrības locekļus, kā arī mazināt jauniešu sociālās atstumtības un priekšlaicīgas mācību pārtraukšanas risku.

Projekta iesniedzējs ir pašvaldība, kas to izstrādā un īsteno sadarbībā ar izglītības iestādēm un nevalstiskajām organizācijām, biedrībām un nodibinājumiem.

PLĀNOTIE PASĀKUMI

Līdz **20.12.2024.** – sadarbības partneru esošās situācijas analīzes sagatavošana

2025. gada sākums – sadarbības līgumu slēgšana ar potenciālajiem sadarbības partneriem

No **2025. gada februāra** – atbalsta pasākumu īstenošana

2025. gada marts – projekta “Skola-kopienā” konference

A top-down view of a meeting table with laptops, notebooks, and people's hands. The table is wooden and has several laptops open. One laptop screen shows "Discussion Outline". Another laptop screen shows "85.00%". There is also a notebook with handwritten notes and a small potted plant on the table. The background is a light blue gradient.

JAUTĀJUMI

skola.kopiena@visc.gov.lv

KOPĀ AR SKOLU

Līdzfinansē
Eiropas Savienība

Nacionālais
attīstības plāns

Valsts izglītības
satura centrs